

๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เรื่อง ขอร้องเรียนกรณีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขกำหนดนโยบายการป้องกันเอชไอวี ที่ละเมิดสิทธิด้านสุขภาพของประชาชน

เรียน พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ผ่าน นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค เลขาธิการนายกรัฐมนตรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย

๑. ประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การดำเนินงานและการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แนวทางการจัดบริการเพร็พในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล จำนวน ๑ ฉบับ
๓. รายชื่อประชาชนผู้ร่วมลงชื่อสนับสนุนการรณรงค์ออนไลน์ด้วยเรื่องสุขภาวะทางเพศ จำนวน ๑ ฉบับ

อ้างถึงประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การดำเนินงานและการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่กำหนดให้งบประมาณในส่วนที่ ๒ “การป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี” ภายใต้มวค ๓ “รายการบริการผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์” ครอบคลุมเฉพาะผู้มีสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) และหนังสือชี้แจงแนวทางการจัดบริการเพร็พในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ เลขที่ สธ.๐๗๐๒.๐๔.๓/๓๐๓๓ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

ด้วยประกาศของคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติฯ ส่งผลให้ประชาชนไทยผู้มีสิทธิการรักษาอื่นๆ นอกสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ไม่สามารถเข้ารับบริการป้องกันเอชไอวี ซึ่งรวมถึง ผู้ที่ตรวจเอชไอวีโดยสมัครใจ ๔๐๒,๑๙๑ คน (ร้อยละ ๓๐ ของผู้รับบริการทั้งหมดในประเทศ) ผู้ที่รับบริการยาป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีก่อนการสัมผัส (Pre-Exposure Prophylaxis, PrEP) ๘,๖๓๑ คน (ร้อยละ ๖๐ ของผู้รับบริการทั้งหมดในประเทศ) ผู้ที่รับบริการยาป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีหลังการสัมผัส (Post-Exposure Prophylaxis, PEP) ๒,๕๘๑ คน (ร้อยละ ๕๐ ของผู้รับบริการทั้งหมดในประเทศ) และผู้ที่รับบริการถุงยางอนามัยจำนวน ๒๕๒,๐๓๙ คน (ร้อยละ ๓๐ ของผู้รับบริการทั้งหมดในประเทศ) ต้องไปรับบริการที่หน่วยบริการตามสิทธิของตนเท่านั้น เกิดความลำบากในการเข้ารับบริการด้วยเหตุของการเดินทาง และเวลาเปิดบริการในสถานพยาบาลตามสิทธิไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิต รวมถึงปัญหาการตีตราและเลือกปฏิบัติที่ยังเป็นอุปสรรคสำคัญของการเข้ารับบริการ

อีกทั้งกรณีหนังสือชี้แจงแนวทางการจัดบริการเพร็พในสถานพยาบาลฯ ของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ที่กำหนดให้การจัดบริการเพร็พโดยคลินิกเทคนิคการแพทย์ขององค์กรภาคประชาสังคม ที่มีรูปแบบการให้บริการโดยประชาชน ด้วยมีกลุ่มประชากรเป้าหมายที่ผ่านการอบรมและรับรองสมรรถนะแล้วเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และเป็นรูปแบบที่ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานในการมีสุขภาพที่ดี (rights to health) และการเข้าถึงบริการสุขภาพ (rights to healthcare) ได้อย่างแท้จริง ต้องปรับรูปแบบการจัดบริการเพร็พใหม่ จากเดิมการส่งจ่ายยาโดยแพทย์ของหน่วยบริการเพร็พใดก็ได้ที่ได้ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติแล้วเป็นต้องผ่านการส่งจ่ายโดยแพทย์ของสถานพยาบาลของรัฐเท่านั้น จึงส่งผลให้คลินิกฯ หลายแห่งต้องหยุดให้บริการ เพื่อประสานงานและจัดตั้งความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐใหม่ และทำให้ประชาชนที่กำลังรับบริการเพร็พได้รับผลกระทบ และมีโอกาสของการติดเชื้อเอชไอวีมากขึ้น

ทั้งสองกรณีข้างต้น เป็นการดำเนินการภายใต้การสั่งการและกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ส่งผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมากกว่า ๖๐๐,๐๐๐ คน ไม่สามารถเข้าถึงบริการด้านการส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันโรค ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนตามรัฐธรรมนูญไทย จึงนับเป็นการละเมิดต่อสิทธิของประชาชน

ในการนี้เครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคมที่ร่วมดำเนินงานด้านเอชไอวีเพื่อเป้าหมายการยุติเอ็ดส์ของประเทศ จึงมีข้อเรียกร้องให้รัฐดำเนินการอย่างเร่งด่วนดังต่อไปนี้ เพื่อแก้ไขการละเมิดสิทธิของประชาชน และเพื่อให้การดำเนินงานด้านเอชไอวีตามแนวนโยบายการยุติเอ็ดส์ของประเทศเป็นไปตามกรอบเวลา

๑. สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติต้องทบทวนแก้ไขประกาศหลักเกณฑ์การบริหารจัดการกองทุน สปสช. ปี ๒๕๖๖ เพื่อให้งบประมาณของกองทุน สปสช. สำหรับบริการป้องกันด้านเอชไอวี ซึ่งรวมถึง การตรวจเอชไอวี การรับยาป้องกันเอชไอวี และถุงยางอนามัย ครอบคลุมประชาชนไทยทุกคน เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อประชาชน

๒. กระทรวงสาธารณสุขร่วมกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติต้องทำหน้าที่บูรณาการ ๓ กองทุน เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิบริการป้องกันเอชไอวี ได้ทุกสถานพยาบาล และไร้อุปสรรค

๓. กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ต้องแก้ไขแนวทางการให้บริการเพร็พที่จัดบริการ โดยองค์กรภาคประชาสังคมซึ่งเป็นหน่วยงานหลักของการให้บริการเพร็พของประเทศ พร้อมทั้งออกระเบียบนโยบาย ทั้งในส่วนกลางและระดับพื้นที่ที่จะสนับสนุนให้ภาคประชาสังคมร่วมจัดบริการสุขภาพประชาชน บริการด้านเอชไอวี และการส่งเสริมป้องกันสุขภาพโดยรวม ได้อย่างเป็นรูปธรรมและไม่มีอุปสรรค

จึงเรียนมาเพื่อโปรดสั่งการโดยเร่งด่วน เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนมากไปกว่านี้

(คุณนิมิตร เทียนอุดม)
ประธานคณะกรรมการองค์การพัฒนา
เอกชนด้านเอ็ดส์

(คุณพร้อมบุญ พานิชภักดิ์)
กรรมการและเลขาธิการมูลนิธิรักษะไทย

(คุณธนชัย ไชยสาส์)
ผู้อำนวยการสำนักระบบบริการสุขภาพ
สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย

(คุณพงศ์ภีระ พิฐุภีระพงศ์)
ผู้อำนวยการมูลนิธิเอ็มพลัส

(คุณสุรางค์ จันทรไย้ม)
ผู้อำนวยการมูลนิธิเพื่อนพนักงานบริการ

(คุณศตายุ สิทธิทาน)
ผู้อำนวยการมูลนิธิแคว้นแมท

(แพทย์หญิงนิทยา ภาณุภาค)
ผู้อำนวยการบริหารสถาบันเพื่อการวิจัย
และนวัตกรรมด้านเอชไอวี

(คุณภาณุศาสตร์ พูนเกษตรวัฒนา)
ผู้อำนวยการมูลนิธิแอมคอม

(ดร.อินทิรา สุยา)
ผู้แทนโครงการ EpiC ประเทศไทย
FHI 360